བོད་ལྗོངས་ཁྲིམས་ལུགས་ཚགས་པར། གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར། 2019ལོའི་ཟླ་5ཚེས་14 3

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་ལྷ་ས་ནས་་་་་་་་་་་་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ།ཉེ་ཆར་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་་
མི་སྤྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས་2019ལོའི་ཏང་སྲོལ་སྲིད་་་་
གཙང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་ལས་ཀའི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་་
པ་དང་།མིག་སྔའི་མི་སྤྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཏང་སྲོལ་་
སྲིད་གཙང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་་་་
ཏེ་2019ལོའི་གཙོ་གནད་ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་་་་་་་་་
བྱས་པ་རེད།
“མི་སྤྱི་དབུལ་སྐྱོར་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ཆེད་དོན་སྐོར་་་
གཟིགས་དག་ཐེར་དང་།ལས་རིགས་སྤྱོད་ཚུལ་་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྱོང་གི་མངོན་གསལ་དོད་པའི་གནད་དོན་་་་་
དག་ཐེར།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་
ཐེབས་པ་བཅས་ཀྱི་གཙོ་གནད་ལས་དོན་ཏན་ཏིག་་་་་་་་
སྤེལ་བ་དང་།‘འགན་འཁྲི་གཉིས’བརྟན་དུ་གཏོང་་་
བ་དང་།འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ་གྱི‘འགག་རྩ’དམ་་་
འཛིན་བྱེད་པ།སློབ་གསོ་ལྟ་སྐུལ་གྱི“མེ་འགོག་་་་་་་་་་་་་

གྱང”བརྟན་པོ་འཛུགས་པ།སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་་་
དང་འགན་འཁྲི་རྩད་གཅོད་ཀྱི‘ལྕགས་ཀྱི་སྤུ་གྲི’ཡག་་་
པོ་སྤྱད་ནས་ཏང་ནན་པོས་སྐྱོང་རྒྱུ་གཞི་རིམ་དུ་སྣུར་་་་་་
སྲིང་བྱེད་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས”ཞེས་ལྗོངས་་་
ཏང་ཨུད་རྩ་འཛུགས་པུའི་པུའུ་ཀྲང་གཞོན་པ་ལྗོངས་་་་
མི་སྤྱི་ཐིང་ཏང་ཙུའི་ཧྲུའུ་ཅི་ཤེ་ཧེ་ཡོན་གྱིས་བརྗོད་པ་་་་་
རེད།
འདི་ལོ་རང་ལྗོངས་ཀྱི་མི་སྤྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས
“དྲ་སྦྲེལ་+མི་སྤྱིའི”2020ལོའི་བྱ་སྤྱོད་འཆར་གཞི་་་་་་་
སྒྲིག་བཙུགས་ལག་བསྟར་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་འགོ་ཁྲིད་་་་་་་་
གཙོ་བོའི་འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་ནན་པོ་
བྱས་ནས“གློད་སྡོམ་ཞབས”གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བཅོས་་་་་་་་་
དང་སྐར་ཁུང་ཞབས་ཞུའི“དྲ་བ་གཅིག་དང་།སྒོ་་་་་་་་་
གཅིགཐེངས་གཅིག”བཅས་ཀྱི་སྒྱུར་བཅོས་གཏིང་་་་་་
ཟབ་ཏུ་བཏང་ཐོགའབྲེལ་ཡོད་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་
ཚབ་སྒྲུབ་སྐར་ཁུང་གིས་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་སྐབས་ཤེས་་་་་་་་

རྟོགས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཇུས་གོ་བ་ལེན་དཀའ་བ་དང་།
སྒྲིག་བཀོད་ཚན་རིག་དང་མི་མཐུན་པ།དོན་འཁྱོལ་་་་
བྱེད་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་དུས་ཐོག་ཏུ་སྙན་་་
སེང་ཞུས་ནས་དེ་དག་སྲིད་ཇུས་བཟོ་བ་དང་འཐུས་སྒོ་་
ཚང་དུ་གཏོང་བའི་དཔྱད་གཞིར་འཛིན་དགོས་པ་་་་་་་་་
དང་།མ་དངུལ་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་གྱི་ཉེན་ཁ་ཕྱོགས་་་་་་་་་་
ཡོངས་ནས་སྔོན་འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་མ་་་་་་་་
དངུལ་དོ་དམ་བེད་སྤྱོད་དང་ལྷག་འཕྲོའི་གནས་ཚུལ་་་་
བཀོད་གཏོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་ཕྱོགས་ཡོངས་་
ནས་མ་དངུལ་འཁོར་རྒྱུག་གནས་ཚུལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་
དགོས་པ་དང་།གནད་དོན་གྱི་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་་་
དུས་ཐོག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་པ་དང་་
ལྷག་པར་དུ་གྲོང་ཁྱེར་དང་ས་ཁུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་་
གཅིག་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོར་བ་དང་།གྲོན་དངུལ་་་་
རྩིས་ཞུ་བྱེད་ཡུན་རིང་བ།མ་དངུལ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ།

གཏོང་སྒོ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་་་་་་་
དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ།
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཐེབས་རྩ་དོ་དམ་གྱི་ཉེན་ཁ་སྔོན་་་་་་་
འགོག་ཚོད་འཛིན་དང་།ཚབ་སྒྲུབ་དོ་དམ་ཚད་ལྡན་་་
དུ་གཏོང་བ།ནང་ངོས་ཚོད་འཛིན་ནན་པོ་བཅས་་་་་་་་
བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་འགན་བཅོལ་གྱི་ཐེབས་རྩའི་ཁྲིམས་་་་
འགལ་བྱེད་སྤྱོད་ལ་རྡུང་རྡེག་ནན་པོ་གཏོང་དགོས་པ།
ལས་ཞུགས་ལས་གཏོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་་་་་་་
འགན་ཆེན་པོར་བརྩི་དགོས་པ་དང་།ལྷག་པར་དུ་་་་་་་
མཐོ་སློབ་སློབ་ཐོན་སློབ་མའི་ལས་ཞུགས་ལས་གཏོད་་་་
ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་གལ་ཆེའི་ནང་གི་འགངས་ཆེར་བརྩིས་་་་་་་
ནས་ལས་མིའི་གླ་ཆ་འགྱངས་ཆད་བཅོས་སྒྲིག་དང་་་་་་་་
སྤྲོད་རྒྱུ་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་གི་་་་་་
ལས་འགན་གལ་ཆེན་ལ་བརྩི་དགོས་པ།རྒྱུགས་ལེན་་་་
ལས་དོན་དེ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ལ་་་
བརྩིས་ནས་གཞི་རིམ་བྱ་གཞག་ཚན་པའི་ཡོངས་་་་་་་་་་་་་
བསྒྲགས་གདན་ཞུའི་ལས་དོན་ལ་མཛུབ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱུར་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ་ཡོངས་བསྒྲགས་གདན་ཞུའི་ལས་་
དོན་ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲིག་འགལ་བྱེད་སྤྱོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་་་་་་་་
ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་དང་ཡོ་བསྲང་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་་་་
རེད།

ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་མི་སྤྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས།

ཏང་སྲོལ་སྲིད་གཙང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་ལས་ཀའི་གཙོ་གནད་
ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ།

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་སྤྱི་ཐིང་ངལ་རྩོལ་ལྟ་ཞིབ་་་་་་་
ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་པ་ཆི་ཀྲེ་ཀང་གིས་ཆེད་དོན་་་་་་
ཁྲིམས་འཛིན་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཕན་འབྲས་དངོས་ཐོན་རྒྱུ་་་་་་་་
འགན་ལེན་བྱ་ཆེད།འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་་་་་་་་
དོན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་དམིགས་བསལ་་
རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་འཛིན་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་སྒོ་
སྤེལ་བ་དང་།མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཞབས་ཞུའི་སྒྲིག་་་
གཞི་དང་།ངལ་ནུས་མངགས་གཏོང་ཚན་པ།ལས་་་་
རིགས་མཚམས་སྦྱོར་ལ་ཞུགས་མཁན་སོགས་སྒྲིག་་་་་་་་་་
གཞིའི་ལྟ་འདོམས་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ཡོད།ཁྲིམས་་
འགལ་གྱི་བྱེད་པོར་སྲིད་འཛིན་ཆད་གཅོད་དང་ཁ་་་་་་་་
དན་ཚིག་གནས་མེད་མཁན་ལ་མཉམ་འབྲེལ་ཆད་་་་་་་་་
གཅོད་བསླབ་འདོམས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་

ལས་གཉེར་ལག་ཁྱེར་ཚུར་བསྡུ་དང་།ཆོག་འཐུས་་་་་་་་
ལག་ཁྱེར་ཚུར་བསྡུ།གཉེར་སྐྱོང་གི་ཚུལ་མིན་མིང་ཐོ་་་
དང“མིང་ཐོ་ནག་པོར”བཅུག་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་་་་་་་་་་་་་་
འདོམས་དང་དེ་བཞིན་མཉམ་འབྲེལ་ཆད་གཅོད་བྱེད་་
ཐབས་ཁྲིམས་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱས་པ་མ་ཟད།
འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་འཕྲིན་ཁྲིམས་་་་
བཞིན་དུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད་ཅེས་་་་་་་་་
བཤད།

ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་གཞིགས་ན།ཆེད་དོན་་་་་་་་
ཁྲིམས་འཛིན་བྱ་སྤྱོད་ཁྲོད།རང་ལྗོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་་་་
མི་སྤྱི་འགན་སྲུང་སྡེ་ཚན་དང་ཁྲོམ་ར་ལྟ་འདོམས་སྡེ་་་་་་
ཚན་དང་དེ་བཞིན་སྡེ་ཚན་གཞན་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་་་་
དུ་མི་ཐེངས་1005དང་།མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་་་་་་་
ཞབས་ཞུའི་སྒྲིག་གཞི་99མི་སྤྱོད་ཚན་པ1183
བཅས་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཡོད།ཆོག་མཆན་མི་ཐོབ་་་་
པར་ཐོ་འགོད་བྱས་ཏེ་རང་དགར་ལས་རིགས་མཚམས་
སྦྱོར་བྱེད་སྒོར་ཞུགས་མཁན་རྩ་འཛུགས་གསུམ་དང་མི་

སྒེར་ལ་ཁྲིམས་བཞིན་ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།
ཚན་པ་1286ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་དང་ལས་ཞུགས་་་
དོ་དམ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་ལས་འགལ་བའི་
སྲིད་འཛིན་ཁྲིམས་འགལ་གྱོད་གཞི་17ཁྲིམས་བཞིན་་་་
ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།གྱོད་གཞི་17ཁྲིམས་་་
བཞིན་དག་ཐེར་བྱ་རྒྱུའི་བཀའ་བཏང་བ་དང་།ངལ་་་
རྩོལ་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ཞབས་ཞུའི་གྲོན་དངུལ་དང་།
གཏའ་དངུལ།དེ་མིན་གྱི་གྲོན་དངུལ་བཅས་སྒོར་ཁྲི་་་་
1.14སྐྱིན་གསབ་སྤྲོད་རྒྱུའི་བཀའ་བཏང་བ་རེད།
རང་ལྗོངས་ཀྱི་མི་སྤྱི་སྡེ་ཚན་གྱིས་མི་སྤྱི་ཐོན་ཁུངས་
ཞབས་ཞུའི་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་སྒོའི་ཁྲོད་ཀྱི་དོན་དངོས་་་་
དང་མི་འཚམ་པའི་མཐོ་སློབ་སློབ་ཐོན་སློབ་མའི་ལས་་་
ཞུགས་གྲོས་མཐུན་དང་།ཆ་འཕྲིན་ཞིབ་བཤེར་གྱི་་་་་་་་
འོས་འགན་མི་སྒྲུབ་པ།མཐོང་ཆུང་རང་བཞིན་གྱི་་་་་་་་
ལས་མི་བསྡུ་བའི་ཆ་འཕྲིན་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ།མི་་་
ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཁྲོམ་རའི་རིན་གོང་རང་དགར་སྤོར་
བ།ངལ་རྩོལ་པའི་གྲོང་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་ཁྱེར་དང་་་

དེ་མིན་ལག་ཁྱེར་བཙན་ཉར་བྱས་པ།ཁྲིམས་འགལ་་་་
ངང་ངལ་རྩོལ་པའི་ས་ནས་རྒྱུ་དངོས་བླངས་པ།ཧྲིལ་་་
ལོ་16ལ་མ་སོན་པའི་ན་སོ་དར་ལ་མི་བབས་པའི་མི་་་་་་
ལས་ཀར་བསྡུས་པ།དབང་ཆ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱོགས་་་་་་་་
མིའི་མི་དོན་ཡིག་ཚགས་དོ་དམ་དང་དེ་བཞིན་ཕྱོགས་་་
མིའི་མི་དོན་ཡིག་ཚགས་དོ་དམ་གྲོན་དངུལ་བླངས་པ།
ཕྱོགས་མིའི་མི་དོན་ཡིག་ཚགས་དང་ལེན་མ་བྱས་པ་་་་་་་
སོགས་ལ་ཁྲིམས་བཞིན་ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱས་་་་་
ཡོད།གནས་ཚུལ་ཚབས་ཆེ་རིགས་ལ་མི་སྤྱི་ཐོན་་་་་་་་་་་་
ཁུངས་ཞབས་ཞུའི་ཆོག་འཐུས་ལག་ཁྱེར་གཞུང་བཞེས་་
བཏང་བ་མ་ཟད།ཁྲོམ་རའི་ལྟ་འདོམས་སྡེ་ཚན་ལ་་་་་་་
བརྡ་ཁྱབ་བཏང་ཡོད།མི་སྤྱི་ཐོན་ཁུངས་ཞབས་ཞུའི་་་་
སྒྲིག་གཞིས་ངལ་རྩོལ་པ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ནས་རྒྱུན་་་་
ལྡན་མིན་པར་མི་སྤྱོད་ཚན་པ་ཡང་སེ་བརྗེས་ཏེ་ཚུལ་་་་་་
མིན་གྱི་ཁེ་བཟང་ལེན་པའི་བྱེད་སྤྱོད་ཁ་དན་ཚིག་་་་་་་་་་་
གནས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་ནང་བཀོད་དེ་ཁྲིམས་བཞིན་སྤྱི་་་་
ཚོགས་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད།
འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཐོ་་་
འགོད་མ་བྱས་པར་ལས་རིགས་མཚམས་སྦྱོར་དང་ངལ་
ནུས་མངགས་གཏོང་སོགས་གཉེར་སྐྱོང་རང་བཞིན་གྱི་་
མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཞབས་ཞུའི་རྩ་འཛུགས་སམ་ཡང་
ན་མི་སྒེར་ལ་ཁྲིམས་བཞིན་ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་་་་་་་་
བྱས་ནས་མེད་པར་བཟོས་པ་དང་།གཏུམ་སྤྱོད་དང་།
འཇིགས་སྐུལ།སླུ་བྲིད་སོགས་སྤྱད་ནས་མི་ཤུགས་་་་་་
ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་སྤེལ་བའི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ཁྲིམས་་་
བཞིན་རྡུང་རྡེག་བཏང་བ།ལས་མི་བསྡུ་བའི་ཆ་་་་་་་་་་་་
འཕྲིན་རྫུས་མ་མཁོ་འདོན་དང་ཁྱབ་བསྒྲགས་དང་།
དེ་བཞིན་ལས་མི་བསྡུ་བའི་མིང་ཐོག་ནས་ཚུལ་མིན་གྱི་་
ཁེ་བཟང་ཟ་བའམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་་་
སྤེལ་མཁན་མི་སྤྱོད་ཚན་པར་ཁྲིམས་བཞིན་ཡོ་བསྲང་་་་
བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་ཆད་པ་་་་
བཅད་པ་རེད།

རང་ལྗོངས་ཀྱིས་མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་ལ་ཆེད་དོན་ཁྲིམས་འཛིན་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བ།

སྡེ་ཚན་མང་པོས་མཉམ་དུ“ཁྲིམས་འགལ”མཚམས་སྦྱོར་རྩ་འཛུགས་གསུམ་ལ་
ཁྲིམས་བཞིན་ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།

གསར་འགོད་པར་རང་སྐྱོང་་་
ལྗོངས་མི་སྤྱི་ཐིང་ངལ་རྩོལ་ལྟ་ཞིབ་་་་
ཅུས་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་གསལ།
ཟླ་3ཚེས་28ཉིན་ནས་ཟླ་4ཚེས་26
ཉིན་བར།ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་སྔར་་
བས་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་བ་དང་།
ངལ་རྩོལ་པའི་ལས་ཞུགས་ལ་སྐུལ་་་་་
འདེད་གཏོང་བ།སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་་
ཡུག་བཟང་པོ་གཏོད་པ།ཁྲིམས་་་་་་་
ལྟར་ངལ་རྩོལ་པ་འདྲ་མཉམ་ངང་་་་་
ལས་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཁེ་དབང་ལ་་་་་
སྲུང་སྐྱོང་བཅས་བྱ་ཆེད།རང་་་་་་་་་་
ལྗོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་མི་སྤྱི་འགན་་་་་་་་་
ལེན་དང་ཁྲོམ་ར་ལྟ་འདོམས་སྡེ་་་་་་་་་
ཚན་གྱིས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱབ་་་་་་་་་
ཁོངས་སུ་མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་་་་་
ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་ལེགས་སྒྲིག་ལ་་་་་
ཆེད་དོན་ཁྲིམས་འཛིན་བྱ་སྤྱོད
(གཤམ་དུ་ཆེད་དོན་ཁྲིམས་འཛིན་་་་
བྱ་སྤྱོད་ཅེས་བསྡུ་རྒྱུ)སྤེལ་ནས་ངལ་་་
རྩོལ་པའི་ལས་ཞུགས་ལ་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་ཆེད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་་་་་
བཟང་པོ་བཏོད་པ་རེད།